

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

6. Solutiones adversariorum oppugnantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

Quæst. II. In quo consistat actus liber Dei. 437

materia contingenti, sed etiam definitio hæc circa motiones Diuinas est doctrinalis: ergo est vniuersalis, & generalis complectens omnes motiones tam supernaturales, quam naturales.

SUBSECTIO VI.

Solutiones aduersariorum oppugnantur.

74 **R**espondent aduersarij Concilium non loqui in sensu composito sed in sensu diuiso, id est posse voluntatem resistere Deo, non existente Dei motione, quia si componatur motio illa prædeterminans cum voluntate creata non poterit resistere Deo mouenti.

75 **C**ontra euidenter, quia hoc falsum esse indicant verba illa Concilij, quippe qui illam abiicere potest, & illi possit dissentire si velit: ergo stante illa motione, vel concursu potest illam voluntas abiicere; quia vt supra dixi nemo dicitur abiicere nisi id, quod habet, aut quod ei offertur, quia quod non habet quomodo abiicit, & quomodo potest resistere voluntas motioni, & excitationi quæ nõ est, resistentia enim supponit existentiam rei cui debet resisti, sicut rei quæ debet resistere: ergo si talis res, cui resisti debet non datur, nullo modo potest dari resistentia, sed Concilium aut voluntatem posse resistere vocationi, & abiicere motionem diuinam: ergo supponit Concilium existeretalem motionem, & vocationem, & potentiam resistendi illi, sicut & potentiam cooperandi illi dari supposita tali motione & vocatione, ita vt in sensu composito talis vocationis cum voluntate, & ex suppositione motionis diuinæ existentis, & vocantis voluntatem posse ipsam dissentire, si velit vocationi diuinæ & abiicere illam, & si velit posse cooperari illi.

76 **C**onfirmatur, quia nemo etiam amens potest dicere se posse abiicere, & expellere preces, & rogationes Petri, eo quod possum ego Petro non petente non facere, quod nunc petit, postquam ego non feci, id, quod nunc petebat, hæc sane esset ridicula loquutio, quod clarius adhuc constat ex verbo resistere, quo vtitur Zenonense Concilium; quis enim dicat se posse facile resistere tentationi, tempore, quo nullo modo tentatur, resistentia enim veram tentationem supponit: ergo dum dicitur arbitrium posse resistere gratiæ trahenti, significatur sine dubio posse arbitrium humanum coniungere dissentium ex sua parte, cum illo auxilio, & vocatione ex parte Dei, ita vt quando simul Deus vocat, & excitat non obstante tali vocatione, & excitatione resistat voluntas Deo non cooperando vocationi ipsius, sed potius, aut non faciendo, secundum talem vocationem, aut faciendo contra ipsam, quia resistere formalissime est coniungere dissentium cum vocatione, & auxilio, cui resistitur: ergo posse resistere est habere integram & sufficientem potentiam, aut vocationem & motionem diuinam qua Deus actum mouet voluntatem vt abiiciat, & illi se opponat.

77 **D**einde, quia si Concilium loqueretur solum in sensu diuiso non adstrueret sufficientem voluntatem arbitrij ad consensum, vt videbitur postea.

78 **P**ræterea euidentiùs hoc conuincit propositio illa liberum hominis arbitrium à Deo motum, &

excitatum, nihil cooperari Deo excitanti, atque vocanti, neque posse dissentire, &c. nam sensus compositus nihil aliud est quam concretum ex libero hominis arbitrio, & motione diuina seu diuina excitatione, ita vt ex tali libero arbitrio, & motione diuina & excitatione resulteret hoc concretum motum, & excitatum, quod & habeat indifferentiam ad resistendum tali motioni, si velit, vel ad cooperandum illi: sed Concilium Tridentinum dicit expressis verbis liberum hominis arbitrium, non nudum, sed motum, & excitatum, hoc est concretum ex motione, & libero arbitrio posse resistere, vel cooperari: ergo Concilium Tridentinum definit adhuc in sensu composito ex voluntate, & motione, id est quando motio, & excitatio ita coniunguntur, & informant voluntatem, & liberum arbitrium, vt cum eo componant compositum hoc nimirum motum, & excitatum habere indifferentiam, & potestatem ad operandum, vel non operandum id, ad quod inclinatur, & mouet Deus per talem motionem & vocationem, item ad resistendum, & non resistendum illi; vnde iuxta ipsius Concilij Tridentini doctrinam non tantum in sensu diuiso, sed potius in sensu composito necesse est vt habeat in voluntate potestas ad vtrumlibet, si vera libertas voluntatis conseruanda, & tuenda sit: ergo è contrario si illa præuia determinatio non relinquit potestatem non operandi, quæ possit cum illa componi, sed potius positas, illa determinata manet voluntas ad vnum, & nullam indifferentiam habet ad operandum, vel non operandum, plane talis prædeterminatio destruit libertatem in ipso vsu iuxta doctrinam Concilij.

79 **E**xplicatur amplius, & interrogo, quid aliud sit motum & excitatum non potest dissentire, quam præsentis & durantis illa motione, & excitatione dissentire non posse, quod etiam ex eo patet, quia cum initio Canonis ait, si quis dixerit liberum arbitrium à Deo motum, & excitatum, nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, loquitur in sensu composito, vt per se patet ex illo verbo cooperari, cooperari Deo non habet locum nisi præsens sit operatio Dei, qua per excitationem ipse in nobis operatur, vt assentiatur, cooperari enim dicit respectum ad aliquem operantem simul cum voluntate, quia cooperari est duo operari, sicut coexistere est duo simul existere: ergo si cooperatur voluntas, simul operatur Deus, ac proinde cooperari voluntatem dicit sensum compositum suæ operationis cum operatione diuina: ergo etiam id, quod sequitur neque posse dissentire accipiendum est in sensu composito, alioqui ineptissime mutaretur forma loquendi, & Lectori aditus pateret vt deciperetur.

80 **Q**uod etiam ex eo colligitur, quia non potest liberum arbitrium dissentire Deo excitanti, & vocanti; nisi adhuc sit excitatio & vocatio Dei, si enim cessauit excitatio, & vocatio, & tunc solum posset dissentire non dissentiret, nec repugnaret, aut resisteret excitanti & vocanti, sicut enim vbi nulla est Dei operatio, non datur Deo cooperari, ita vbi nulla est excitatio non potest dari Deo excitanti resistere.

81 **T**andem impugnatur ex intentione Concilij, quæ fecit errorem Caluini; Caluinus autem non negabat arbitrium motum à Deo posse dissentire in sensu diuiso, hoc est posse non consentire, si non efficaciter vocaretur, non erat adeo mentis inops Caluinus, vt hoc negaret, imo toto animo prædicabat deficiente hac motione efficaci

III 3 voluntas

voluntatem humanam in suis sordibus obdurecere, & ideo dixit Caluinus *in suis institutionibus* cap. 2. n. 70. & cap. 3. §. 10. gratiam efficacem non mouere voluntatem, qualiter multis sacralis traditum est, ac creditum, ut nostræ postea sit electio omnis motioni, aut obtemperari aut resisti: ecce loquitur aperte in sensu composito auxilij cum voluntate, non in sensu diuiso; resisti enim est auxilio iam excitanti resistere: ergo in eodem sensu composito debuit condemnari à Concilio; alioquin non damnaretur Caluinus sed alius error, qui adhuc in nullius mentem venisset.

82 Aliter autem alij respondent, dicentes posse liberum arbitrium resistere vocationi gratiæ excitantis, videlicet, illuminationi, & inspirationi secundum se, & de hac solum loqui Concilia non tamen posse resistere prædeterminationi physica.

83 Sed impugno hanc solutionem facillime primo ex verbis Senonensis Concilij, ubi vniuersaliter negatur de omni auxilio Dei trahentis esse tale, cui non possit resisti: ergo ex Concilio, vel non datur auxilium prædeterminans, vel ei etiam potest resisti; unde si posito auxilio prædeterminante non potest voluntas resistere illi: ergo tale auxilium prædeterminans, velit nolit voluntas trahit illam ad operationem, ac proinde, dum actu est in voluntate, impedit libertatem illius sicut impediret libertatem pueri, aut infantis, homo robustus, & fortis, qui ita prædeterminaret, aut impelleret talem infantem ad motum ut non posset infans resistere tali impulsui: atqui Concilia absolute decernunt omnem, & quantumque motionem efficacem Diuinam, vocantem, & excitantem voluntatem ita attemperari cum illa, & ita illam indifferentem relinquere, ut ex vi libertatis propriæ possit ipsa voluntas aut assensire tali motioni, seu cooperari, aut resistere illi, vel dissentire ipsi, si velit: ergo si prædeterminatio vestra ita cogit voluntatem, ut ipsa posita, nullo modo possit resistere tali voluntati: sed necessario rapitur ab illa sine resistentia vlla ad operandum, sine dubio talis prædeterminatio, immediate opponetur decretis Conciliorum, ac proinde non erit admittenda.

84 Secundo impugno eandem solutionem ex ipso Tridentino dicto *Can. 4.* cuius mens fuit posse arbitrium resistere omni auxilio præuenienti, ut patet ex supradictis, & deinde euidentius liquet, quia si solum loqueretur de illuminatione, & non de omni auxilio præueniente nihil egisset contra Caluinum, qui facile concederet posse arbitrium resistere illuminationi, dum tamen assignaretur ei aliud auxilium ex se ita efficax ut non possit abici, & quod traheret inenitabiliter voluntatem ad consensum: si ergo Concilium hunc Caluini errorem omnino tollere intendit de omni pro ipsius auxilio præuenienti debuit dicere esse tale, cui homo possit resistere.

85 Deinde hæc solutio solum verbis differt à præcedenti, nam licet videatur concedere potentiam in sensu composito: sed reuera eam non concedit, vel loquitur omnino inconsequenter, pro quo aduerte aliud esse arbitrium simul cum auxilio habere potentiam ad dissentiendum cessante auxilio efficaci, aliud vero quod stante auxilio habeat potentiam ad coniungendum dissensum cum auxilio.

86 Primum non facit ad mentem Concilij, nam Concilium non solum vult coniungi auxilium

cum potentia ad actum contrarium, & fieri sensum compositum auxilij, cum hac potentia, sed ulterius vult in arbitrio esse potentiam ad faciendum sensum compositum auxilij cum dissensu. Hoc enim est vt vidimus posse resistere.

Si vero concedant secundum, loquuntur inconsequenter, nam si potest coniungere libertas auxilium illud cum dissensu: ergo auxilium illud, seu concursus non est ex se efficax, nec physica prædeterminatio, vt supponunt, quia auxilium ex se efficax est illud, cui ex se repugnat carentia consensus; hoc autem auxilium per se non repugnat coniungi cum dissensu: ergo non est de se efficax, ac proinde non determinat infallibiliter ad consensum, vel saltem hæc infallibilitas non fundatur adequatè in entitate auxilij, sed in aliqua ratione morali, vt nos concedimus.

Propter hæc deuenerunt ad aliam solutionem, & concedunt liberum arbitrium posse componere, & coniungere dissensum cum auxilio si auxilium spectetur secundum suam physicam entitatem, & hoc modo loqui Concilia, si vero illud auxilium spectetur prout subest decreto efficaci Dei volentis quod arbitrium operetur, & consentiat non potest coniungi cum dissensu, ita respondent Alvarez *lib. de auxiliis, disput. 93. numer. 4.*

Sed improbat facile hæc solutio, quia vel illud decretum, & intentio Dei habet se omnino extrinsece ad entitatem auxilij, vel ponit in ipso auxilio aliquid intrinsecum reale, vel modale, ratione cuius non possit coniungi cum dissensu: si dicas hoc secundum redemptum omnia argumenta supra facta, nam loquor de entitate illius auxilij prout affecta illo modo intrinseco physico, ratione cuius induit intrinsece ratione efficacis, & interrogo an cum illo possit coniungi dissensus vel non? si potest: ergo ut sic non est efficax, nec physica prædeterminatio, quia ut efficax est prædeterminatio non potest coniungi cum dissensu si non potest: ergo aliqua vis est intrinseca in voluntate ex parte auxilij præuenientis, cui voluntas non potest resistere, quod videtur contra Concilium; si vero dicas auxilium secundum totum intrinsecum, quod habet posse coniungi cum dissensu, non tamen prout subest extrinseco decreto Dei, hoc quidem non tamen esset solvere argumentum quam relinquere sententiam, & concedere illud auxilium non esse ex se efficax, sed solum extrinsece prout connotat voluntatem efficacem Dei, quia hic, & nunc tribuitur, & per consequens dicere debes hoc idem numero auxilium secundum suam entitatem physicam potuisse non esse efficax, si daretur per aliam Dei voluntatem non efficacem, quæ sententia si supponat scientiam conditionatam verissima est; si vero eam non supponat coincidit cum sententia quæ communiter tribui solet Scoto ponenti prædeterminationem extrinsecam per decretum Dei abolutum, & sic mutabatur sine dubio sententiam.

Totum id etiam confirmat idem Concilium, *sess. 6. cap. 13.* ibi: nemo sibi aliquid absoluta certitudine polliceatur, tametsi in Dei auxilio firmissimam spem collocare, & reponere omnes debent, Deus enim nisi illi ipsius gratiæ defuerint, sicut cepit bonum opus perficiet operans velle & perficere, at si requiritur ad singulos velle & perficere, quod non nisi actus auxilium illud efficax ex se, quod non nisi paucis ex diuina ordinatione est præparatum quomodo omnes possunt, & debent firmissimam spem

Quæst. vlt. De concursu Dei cum creaturis. 439

in Dei auxilio reponere cum omnino sint incerti, an Deus ipsis illud auxilium præordinauerit: non enim possunt firmam spem ponere in eo auxilio, quod an mihi præparatum sit ignoro. Farius esset Dux militiæ, qui firmam spem poneret in auxilio, & superis incertis, Rursus quomodo possumus deesse gratiæ Dei, si nobis præparatum sit auxilium per se efficax, & quomodo possumus non deesse si tale auxilium paratum nobis non sit?

91 Denique quomodo dicitur, quod Deus operabitur velle, & perficere nisi gratiæ ipsius desimus, cum ipse per auxilium prædeterminans facere debeat ne desimus? sane non capio, quomodo aliquid horum iuxta hanc sententiam apte dici, aut explicari possit?

92 Iuxta nostram vero omnia sunt facilia, debemus enim in auxilio eius firmissimam spem ponere, qui certi sumus nihil nobis ad salutem necessarium ex parte eius defuturum; unde si non desimus ipsius gratiæ, id est si nos ea faciamus, quæ possumus, & debemus, certissime salui erimus, quæ res homini est summo solatio.

93 Hinc patet primo cum eodem auxilio, quo gratiæ non desimus, ea vtendo posse nos illi deesse non vtendo, & cum qua illi desimus non vtendo posse nos non deesse vtendo.

94 Secundo patet Deum operari in nobis velle & perficere ex parte sua quidem, dum dat auxilium ad hoc opportunum, absolute autem, & simpliciter dum illi auxilio non desimus sequendo ipsum quocumque nos inuitat, & impellit. Tunc enim Deus per illud auxilium, tanquam per semen quoddam sacrum operatur nobiscum, & in nobis immediate ipsa bona opera, vt infra pluribus declarabitur.

95 Quibus vires maximas addit idem Concilium eadem sess. cap. 11. his verbis. Nemo temeraria illa, & à Patribus sub anathemate prohibita voce vtatur dei præcepta homini iustificato ad obseruandum impossibilia esse; nam Deus impossibilia non iubet, sed iubendo mouet & facit quod possis: & petere quod non possis, & adiuvat vt possis, sed si præter cetera auxilia requiritur ad singula opera motio quædam prædeterminans, quam habere non sit in potestate, vt potest quam Deus pro paucis prædestinauit plurimi profecto erunt, quibus præcepta Dei erant impossibilia, non enim sine hac motione possibilia sunt, quam ipsi habere non possunt, quia mihi non magis possibilis est præcepti obseruatio, quam illa dei præmotio, sine qua impossibilis est talis obseruatio, quare cum hac motio non sit in mea potestate, neque etiam obseruatio præcepti in mea potestate erit, quibus contradicit ipsum Concilium illis verbis: deus sua gratia iustificatos non deserit, nisi ab illis prius deseratur; nam si nemo habet in sua potestate auxilium necessarium, nisi ita sit efficax vt voluntatem prædeterminet, quomodo non plurimi sunt qui deseruntur à deo antequam ipsum deserant. Deserere enim est subtrahere, seu non dare auxilium necessarium: at plurimi sunt iusti, quibus tale auxilium in tentationibus non datur, idque absque illorum culpa.

96 Prius enim est auxilium non dari quam hominem cadere, & ideo cadit quia auxilium efficax ad resistendum non habet, vt optime ait Lessius.

97 Ergo ne in ista absurda incidamus, dicendum est in nostra potestate esse auxilium necessarium, vt ait etiam Concilium Atraniense in *Canone* 25. his verbis. Hoc etiam secundum fidem catholicam credimus, quod accepta per baptismum gratia,

omnes baptizati Christo auxiliante & cooperante, quæ ad salutem pertinent, possint, & debeant, si fideliter laborare voluerint adimplere, vt quæcumque opera meritoria faciamus; unde tale auxilium, aut talis concursus necessarius non est physice prædeterminans voluntatem prius quam operetur.

Respondent aduersarij etiam posita Dei motione, & determinatione posse voluntatem dissentire, & non operari, dicunt tamen nunquam esse non operaturam, & hoc esse infallibile.

Sed imprimis hoc non potest consistere cum his propositionibus, posita dei motione voluntas non potest non operari, vel posita motione, necesse est operari, quas dicti authores & sæpe docent & bini Thomæ autoritate confirmant, qui in *prima secundæ, quæstione* 10. artic. 4. ad 3. sic ait: si Deus moueat voluntatem ad aliquid impossibile, est poni quod voluntas non moueatur, vbi non solum ait semper ita euenire, sed impossibile esse aliter contingere, quod verissime dixit; nam loquutus est de motione cooperatiua, quæ facta compositione includit actum ipsum: at prædicti authores illum interpretantur de hac motione præuia, per quam dicunt deum determinare voluntatem: ergo non possunt consequenter dicere, posita illa motione posse voluntatem illam abijcere prout Concilium decernit.

Deinde, quia nulla ansa datur ad hoc vt possit talis motio dici prædeterminatio physica; nam prædeterminatio est illa vt ipsi explicant, quæ ita determinat voluntatem, prius quam operetur ad operandum id, ad quod mouentur, vt non possit voluntas non operari, neque remaneat posita illa motione præcisa indifferentia in voluntate ad operandum, & non operandum, sed potius ex vi talis motionis manet voluntas determinata ad operandum solum; sed nunc dicunt aduersarij posita illa motione esse indifferentem voluntatem ad operandum & non operandum, & ex suppositione illius vocationis efficax posse operari, & non operari resistere tali vocationi, vel cooperari illi: ergo talis motio efficax, seu auxilium non est physica prædeterminatio: ergo iam mutant sententiam, & ponunt auxilium efficax, eo modo quo nos ponimus illud vi argumentorum coacti, in quo consistit maxima Societatis victoria.

Deinde interrogo, quomodo possit esse infallibilis cooperatio voluntatis ex suppositione talis motionis; nam si est infallibilis ex eo quod deus cognoscit ab æterno, quod si ponatur talis motio voluntas operabitur, quia ipsa voluitur sit, sine eo quod necessitetur ab ipsa motione, iam aduersarij non solum admittunt scientiam mediam, seu conditionatam, quam antea nolebant concedere, sed etiam in ordine ad illam ponunt efficaciam auxilij, quæ est tota & integra sententia Societatis.

Vel infallibile est, quod voluntas sit operatura posito illo auxilio infallibiliter, quia ex vi talis auxilij, ita determinatur voluntas ad operandum vt posito illo auxilio non possit non operari voluntas, & sic est incidere in omnes difficultates, & absurda, quæ supra indicauimus, propter quæ vitanda hanc vltimam solutionem excogitarunt aduersarij, quæ si recte ponderetur non est noua solutio, qua infringantur argumenta Doctorum Societatis, sed potius est cognoscere vim illorum, & ratione illius coacti ad nostram sententiam confutgere, extra quam non possunt sese accommodari recte locis expressis Conc. Trid.

Hæc veritas non solum sumitur ex Conc. Trid. sed

sed etiam ex Conf. Bracar. 1. capite 9. & 10. & etiam ex Leone 1. epistol. 91. quæ est ad Turib. Asturienf. Episcopum, capite 11. & etiam ex Leone IX. in epist. decretalis ad Petrum Antiochenum Episcopum, (quæ habetur in fine operum Leonis Primi,) qui in explicatione fidei Romanæ ita inquit, credo Deum prædestinasse solummodo bona, præsciuisse autem bona, malaque gratiam Dei præuenire & subsequi hominem credo, & profiteor, ita tamen ut indifferentia liberi arbitrij rationali creaturæ non denegem.

104 Inter alios etiam articulos Vvicleph in Conc. Constantin. sess. 8. damnatos 27. affirmabat omnia necessitate absoluta euenire.

Inter articulos item Lutheri à Leone X. damnatos in Bulla quadam, quæ habetur rom. 3. Conciliorum, post Concil. Lateran. sub eodem Pontifice 36. habebat liberum arbitrium, post peccatum esse rem de solo titulo.

105 In Conc. denique Trident. sess. 6. cap. 1. definitur in hominibus post Adæ peccatum liberum arbitrium minime extinctum esse, & Can. 5. habetur, si quis liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum & extinctum esse dixerit, anathema sit; sed sic est quod si posita motione Dei non daretur indifferentia in homine esse destructum liberum arbitrium: ergo concursus Dei non est ita determinans voluntatem prius quam operetur ad operationem, ut posita illa non possit voluntas non operari ut asserunt aduersarij.

SVBSECTIO VII.

Locis Sacra Scripturae probatur nostra sententia.

106 PRIMUS locus probans hanc veritatem est Matth. 11. ibi: vae tibi Corozain, vae tibi Bethsaida, quia si in Tyro & Sydone factæ essent virtutes quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere poenitentiam egissent: Ex hoc enim loco constat non fuisse necessariam prædeterminationem physicam ad conversionem horum hominum; alioquin potuissent ipsi respondere Christo Domino, si in Tyro & Sydone factæ essent hæ virtutes, conuerterentur Tyri, & Sydonij, si eos simul prædeterminares physice, da nobis physicam prædeterminationem simul cum his miraculis, sicut dares illis, &c. nos etiam conuerteremur; cur ergo nobis opponis exemplum Tyri, & Sydonis, si nobis negas prædeterminationem quam illis dares ad conversionem; imo si Tyrios & Sydonios reliquisses solum cum his miraculis, cum quibus non conuerterentur Tyri & Sydonij, sicut nos non conuertimur; quæ responsio optima excusatio esset sine dubio, si esset necessaria physica prædeterminatio, quæ omnino excusaret Iudæos ab increpatione & exprobratione Christi Domini, & aditum omnino occluderet alteri simili reprehensioni. Imo arguerent Christum incantum fuisse, & non prouidum, aut prudentem, in huiusmodi reprehensionibus; siquidem antequam tales tribueret Christus deberet animaduvertere responsonem tam claram, & quæ tam ad manum erat excusans Iudæos; sed hæc sunt maxima absurda, quæ ex concessione physicae prædeterminationis sequuntur: ergo talis physica prædeterminatio non est concedenda.

Amplius declaro hoc & confirmo, quia Chri-

stus dominus reprehendendo Iudæos asserit eisdem numero auxiliis quæ Iudæis tribuebantur conuertendos fuisse Tyrios, & Sydonios, si illis attributa fuissent, sed talia auxilia tam interna quam externa, tam miraculorum quam motionum, & inspirationum quæ fere semper comitantur miracula, (de his enim omnibus loquebatur Christus dum in Iudæos sua increpatione inueheretur, ut asserunt Augustin. Hieronym. Ambrosius, Cyprianus, Fulgentius, & Chrysostomus,) non erant physice prædeterminantia: ergo physica prædeterminatio non est necessaria ex Scriptura ad conuersionem hominum, verbi gratia, Tyriorum, & Sydoniorum, siquidem cum auxiliis non physice prædeterminantibus, asserit Christus Tyrios & Sydonios fuisse conuertendos.

Minor illa sic demonstratur, quia auxilium physice prædeterminans ex sua entitate physica applicata voluntati cuiusque illam prædeterminat, sine eo quod habeatur respectus ad voluntatem; itaque physica prædeterminatio dicitur quæ ex vi propriæ entitatis applicatæ voluntati, sine eo quod amplius requiratur quam talis entitas physica auxilij & applicatio illius ad voluntatem rapit quamcunque voluntatem, non expectando, consensum illius, sed potius faciendo necessario ut tribuat talem consensum voluntas, & ut melius loquar extorquendo illum à voluntate; ita ut impossibile sit, (sic loquuntur aduersarij,) ut supposito tali auxilio, & ex suppositione sensus compositi, ut voluntas non operetur, aut non possit operari id ad quod mouet auxilium omnem voluntatem cui applicatur; itaque cum vis auxilij solum sit ex vi suæ propriæ physicae entitatis sine respectu ad voluntatem cui applicatur, omnem voluntatem rapit sine discrimine, si omni applicata fuerit, alias efficacia auxilij non fundaretur in physica entitate auxilij: sed potius in congruitate quæ sumitur à scientia media & ab usu libertatis sub conditione futuro & præuiso (quod est inducere nostram opinionem, & est exuere opinionem defendentem physicam prædeterminationem, quam nunc impugnauimus,) sed illa auxilia de quibus agit Christus in loco proposito non erant huiusmodi; siquidem applicata Iudæis non prædeterminabant illos, nec faciebant ut necessario conuerterentur; siquidem positis illis & ex suppositione sensus compositi illorum cum voluntatibus Iudæorum, non conuerterebantur, & ideo reprehendit illos Christus, quod suppositis talibus auxiliis non conuerterentur, quibus sine dubio conuersi fuissent si applicata fuissent Tyriis & Sydoniis: ergo talia auxilia non erant physice prædeterminantia, alias Iudæi sine dubio conuerterentur, sicut conuersi fuissent cum illis Tyrij, & Sydonij, si eisdem applicata fuissent, ut ait Christus asserunt sine ulla dubitatione.

Maiores huius syllogismi sic demonstratur, quia 107 auxilium prædeterminans physicum est causa naturalis respectu effectus conuersionis, ita ut naturaliter rapiat voluntatem, sine eo quod possit voluntas resistere illi in sensu composito illius, sicut verbi gratia, posito impetu in lapide ducente illum sursum, non potest lapis resistere tali impulsui, & sicut si homo etiam impellatur à fortiori non potest resistere illi, & necessario debet moueri ab impellente, quia talis impulsus impressus à fortiori est causa naturalis motus; item sicut lapis à propria grauitate ductus in centrum, sine eo quod lapis possit resistere; si similiter voluntas hominis posita entitate auxilij efficacis, ita rapitur voluntas